

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Jacek Dunikowski
Sędziowie	SSA Janusz Sulima (spr.) SSA Piotr Sławomir Niedzielak
Protokolant	Monika Wojno

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Białystok-Południe w Białymstoku – Artura Kuberskiego – upoważnionego do udziału w sprawie przez Prokuratora Apelacyjnego w Białymstoku

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2013 r.

sprawy **L. Z.**

oskarżonego z art. 271 §1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 14 listopada 2012 r., sygn. akt II K 215/11

I. uchyła zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 §1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie w sprawie;

II. kosztami procesu za obie instancje obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

L. Z. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od lutego 2004r. do 3 grudnia 2004r w O., W. i innych miejscowościach w Polsce, działając w celu udaremnienia stwierdzenia przestępczego pochodzenia środków płatniczych, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonymi i innymi nieustalonymi osobami, będąc dyrektorem handlowym w Spółce(...) SA z siedzibą w O., a następnie w W., następnie dyrektorem handlowym w Spółce z o.o. (...) z siedzibą w W., a następnie prezesem zarządu spółki (...) z siedzibą w W. Oddział w O., poprzez wykorzystanie podmiotów gospodarczych faktycznie zajmujących się obrotem produktami ropopochodnymi oraz działalność w/w spółek, a także podmiotów

gospodarczych zajmujących się tworzeniem fikcyjnej dokumentacji finansowo - księgowej i w ramach tego proceduru:

1/ kierował wykonaniem przez osoby zatrudnione w przedmiotowych spółkach poświadczenia nieprawdy w dokumentach co do okoliczności mających znaczenie prawne, które to osoby wystawiły następujące faktury VAT

- o numerach (...) z dnia 6.03.2002r. na kwotę 113 830,88 zł. (...)
z dnia 10.03.2003r. na kwotę 37659,94 zł, (...) z dnia 13.03.2003r. na kwotę
34175,86 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) z siedzibą w O. na
łącznie kwotę 185 666, 68
zł,

- (faktura handlowa bez numeru) z dnia 10.01.2002r. na kwotę 94 548,05 zł
dotycząca fikcyjnej sprzedaży (...) metylotert butylo eteru przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) firma Handlowo- Usługowa
z siedzibą w C.

3/ o numerze (...) z dnia 03.07.2002r. na kwotę 36216, 43 zł dotycząca
fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) Ltd. Sp. zoo z siedzibą w S.

- o numerze (...) z dnia 11.06.2002r. na kwotę 61180,56 zł dotycząca
fikcyjnej sprzedaży oleju maszynowego (...) przez (...) Sp. z o.o. na rzecz
(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

- o numerze (...) z dnia 08.04.2003r. na kwotę 82561,55 zł dotycząca
fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) z siedzibą w K.

- o numerach (...) z dnia 10.05.2003r. na kwotę 39321, 09 zł,
(...) z dnia 28.04.2003r. na kwotę 45 060,94 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży
oleju bazowego (...), oleju bazowego (...) przez (...) Sp. z o.o. na rzecz
(...) Sp. z o.o. na łączną kwotę 84 382,03 zł

- o numerach (...) z dnia 24.04.2003r. na kwotę 172838,38 zł,
(...) z dnia 29.04.2003. na kwotę 14142,24 zł, (...) z dnia 28.04.2003r. na kwotę 2424,38 zł dotyczące fikcyjnej
sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) Sp. z o.o. na rzecz PPHU (...) z siedzibą w K. na
łącznie kwotę 189 405,00 zł

- o numerach (...) z dnia 05.10.2004r. na kwotę 11514,03 zł, (...)
z dnia 06.10.2004r. na kwotę 11 907,19 zł, (...) z dnia 08.10.2004r. na kwotę
11510,29 zł, (...) z dnia 07.10.2004r. na kwotę 11184,98 zł, (...) z
dnia 13.10.2004r. na kwotę 12019,17 zł, (...) z dnia 13.10.2004r. na kwotę
11 825,00 zł, (...) z dnia 15.10.2004r. na kwotę 11 632,94 zł, (...) z
dnia 19.10.2004r. na kwotę 11 734,10 zł, (...) z dnia 20.10.2004r. na kwotę
12811,39 zł, (...) z dnia 21.10.2004r. na kwotę 12080,73 zł, (...) z
dnia 26.10.2004r. na kwotę 12184,17 zł, (...) z dnia 27.10.2004r. na kwotę
5533,97 zł, (...) z dnia 28.10.2004r. na kwotę 11770,00 zł, (...) z
dnia 28.10.2004r. na kwotę 12550,00 zł, (...) z dnia 29.10.2004r. na kwotę
24775,30 zł, (...) z dnia 02.11.2004r. na kwotę 12117,20 zł, (...) z
dnia 05.11.2004r. na kwotę 12 137,44 zł, (...) z dnia 05.11.2004r. na kwotę
12541,98 zł, (...) z dnia 08.11.2004r. na kwotę 23950,21 zł, (...) z
dnia 09.11.2004r. na kwotę 11 970,64 zł, (...) z dnia 16.11.2004r. na kwotę
11 867,68 zł, (...) z dnia 24.11.2004r. na kwotę 12842, 83 zł, (...) z

dnia 29.11.2004r. na kwotę 13 832,24 zł, (...) z dnia 29.11.2004r. na kwotę 12895,48 zł, (...) z dnia 29.11.2004r. na kwotę 12806,60 zł, (...) z dnia 29.11.2004r. na kwotę 13067,23 zł, (...) z dnia 03.12.2004r. na kwotę 13201,58 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego ciężkiego przez (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) s.c. A. S., A. F. z siedzibą w B. na łączną kwotę 347 869,37 zł

oraz

2/ kierował wykonaniem przez nieustalone osoby podrobienia dokumentów poprzez nakreślenie ich treści i podpisów osób wystawiających te dokumenty w postaci następujących faktur VAT:

- o numerach (...) z dnia 12.06.2003r. na kwotę 11102,00 zł, (...) z dnia 20.06.2003r. na kwotę 11 516,80 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju napędowego oraz benzyny bezołowiowej (...) przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w. W. na rzecz (...) Sp. z o.o. na łączną kwotę 22618,80 zł

- o nieustalonym numerze faktur z dnia 08.07.2004r. na kwotę 27450,00 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju napędowego przez A. P. z siedzibą w. W. na rzecz (...) Sp. zoo

- o numerach (...) z dnia 15.09.2003r. na kwotę 34495,50 zł, (...) z dnia 19.09.2003r. na kwotę 35685,00 zł, (...) z dnia 15.09.2003r. na kwotę 33306,00 zł, (...) z dnia 01.09.2003r. na kwotę 1189,50 zł, (...) z dnia 01.09.2003r. na kwotę 35685,00 zł, (...) z dnia 28.10.2003r. na kwotę 36783,00 zł, (...) z dnia 21.10.2003r. na kwotę 36783,00 zł, (...) z dnia 02.10.2003r. na kwotę 49 385,60 zł, (...) z dnia 03.10.2003r. na kwotę 5825,50 zł, (...) z dnia 29.11.2003r. na kwotę 39625,60 zł, (...) z dnia 17.11.2003r. na kwotę 19812,80 zł, (...) z dnia 03.11.2003r. na kwotę 33306,00 zł, (...) z dnia 28.10.2003r. na kwotę 11 895,00 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju napędowego przez Spółkę (...) z siedzibą w R., a następnie w G. na rzecz (...) jako podmiotem powiązany z (...) sp. z o.o. na łączną kwotę 373777,50 zł.

- o numerze (...) z dnia 26.08.2003 na kwotę 78 061,70 zł dotycząca fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) z siedzibą w L. na rzecz (...) Sp. z o.o.

i stworzył w ten sposób pozory wymiany handlowej pomiędzy w/w podmiotami gospodarczymi, która w rzeczywistości nie miała miejsca oraz przyjął środki płatnicze w łącznej znacznej kwocie 1 583 737,60 zł pochodzące z korzyści związanych z poświadczeniem nieprawdy i podrobieniem w/w dokumentów za pośrednictwem rachunków bankowych prowadzonych dla w/w spółek w Banku (...) o/O. o numerze (...), Banku (...) SA o/O. o numerze (...), (...) Banku SA o/O. o numerze (...), (...) Banku (...) SA o/O. o numerze (...) i (...) oraz R. w W. o numerze (...) i (...), M. o numerze (...) i w ten sposób mógł udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia, czym działał na szkodę Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w W.,

tj. o przestępstwo z art. 270 §1 k.k. w zb. z art. 271 §3 k.k. w zb. z art. 299 §1 k.k. w zw. z art. 299 §5 i 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. art. 65 §1 k.k.

II. w okresie od 02 czerwca 2003r. do dnia 20 czerwca 2003r. w O. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, w wykonaniu z góry

powziętego zamiaru wystawił jako osoba upoważniona w imieniu Spółki (...) poświadczające nieprawdę faktury VAT o numerach (...) z

dnia 02.06.2003r. na kwotę 16238,20 zł, (...) z dnia 03.06.2003r. na kwotę 15567,20 zł, (...) z dnia 04.06.2003r. na kwotę 16104,00 zł, (...) z

dnia 05.06.2003r. na kwotę 1595638 zł, (...) z dnia 06.06.2003r. na kwotę 15916,12 zł, (...) z dnia 10.06.2003r. na kwotę 14493,60 zł, (...) z

dnia 11.06.2003r. na kwotę 16023,48 zł, (...) z dnia 12.06.2003r. na kwotę 13755,50 zł, (...) z dnia 13.06.2003r. na kwotę 9340,32 zł, (...) z

dnia 13.06.2003r. na kwotę 14932,80 zł, (...) z dnia 16.06.2003r. na kwotę 13029,60 zł, (...) z dnia 17.06.2003r. na kwotę 13322,40 zł, (...) z

dnia 18.06.2003r. na kwotę 13629,84 zł, (...) z dnia 20.06.2003r. na kwotę 11 712,00 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) i oleju bazowego

(...) przez (...) na rzecz (...) Sp. z o.o. na łączną

kwotę 215 991,24 zł, a ustalona osoba podpisała w/w faktury VAT jako odbiorca

tj. o przestępstwo z art. 271 §1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 14 listopada 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II K 215/11:

I. w ramach zarzutów z pkt I i II a/o uznał oskarżonego za winnego tego ,że w okresie od 5-03-2003 roku do 20-06-2003 w O. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wystawił jako osoba upoważniona w imieniu (...) SA w O. ,a następnie (...)SA w W., po zmianie nazwy spółki, tj .jako prezes zarządu tej spółki, poświadczające nieprawdę faktury VAT o numerach (...) z dnia 6.03.2003r. na kwotę 113 830,88 zł. (...) z dnia 5.03.2003r. na kwotę 37 659,94 zł, (...) z dnia 12.03.2003r. na kwotę 34 175,86 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) SA z siedzibą w O. oraz o numerach (...) z dnia 02.06.2003 na kwotę 16 238,20 zł, (...) z dnia 03.06.2003r. na kwotę 15 567,20 zł, (...) z dnia 04.06.2003r. na kwotę 16 104,00 zł, (...) z dnia 05.06.2003r. na kwotę 15 969,80 zł, (...) z dnia 06.06.2003r. na kwotę 15 956,38 zł, (...) z dnia 9.06.2003r. na kwotę 15 916,12 zł , (...) z dnia 10.06.2003r. na kwotę 14 493,60 zł, (...) z dnia 11.06.2003r. na kwotę 16 023,48 zł., (...) z dnia 12.06.2003r. na kwotę 13 755,50 zł, (...) z dnia 13.06.2003r. na kwotę 9 340,32 zł, (...) z dnia 13.06.2003r. na kwotę 14 932,80 zł, (...) z dnia 16.06.2003r. na kwotę 13 029,60 zł, (...) z dnia 17.06.2003r. na kwotę 13 322,40 zł, (...) z dnia 18.06.2003r. na kwotę 13 629,84 zł, (...) z dnia 20.06.2003r. na kwotę 11 712,00 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) i oleju bazowego (...) przez (...) SA (...) na rzecz (...) sp. z o.o. W. tj. popełnienia przestępstwa z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 271§1 k.k. w zw z art. 12 k.k. skazał go, a na podstawie art. 271§1 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 §1 i 2 k.k. , art. 70 §1 pkt 1 k.k. , art. 71 §1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 (trzech) lat i orzekł wobec niego karę 158 (sto pięćdziesiąt osiem) stawek dziennych grzywny , ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesięciu) zł

III. na podstawie art. 63§1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w okresie od 16-03-2006 roku do dnia 2-06-2006 roku , przyjmując ,że jeden dzień pozbawienia wolności odpowiada dwóm stawkom dziennym grzywny i w związku z tym uznał grzywnę za wykonaną w całości ;

IV. na podstawie art. 44 §1 k.k. orzekł przepadek przez pozostawienie w aktach sprawy dokumentów w postaci faktur VAT o numerach :(...) z dnia 6.03.2003r. na kwotę 113 830,88 zł. (...)z dnia 5.03.2003r. na kwotę 37 659,94 zł, (...) z dnia 12.03.2003r. na kwotę 34 175,86 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) z siedzibą w O. oraz o numerach: (...) z dnia 02.06.2003 na kwotę 16 238,20 zł, (...) z dnia 03.06.2003r. na kwotę 15 567,20 zł, (...) z dnia 04.06.2003r. na kwotę 16 104,00 zł, (...) z dnia 05.06.2003r. na kwotę 15 969,80 zł, (...)z dnia 06.06.2003r. na kwotę 15 956,38 zł, (...) z dnia 9.06.2003r. na kwotę 15 916,12 zł , (...) z dnia 10.06.2003r. na kwotę 14 493,60 zł, (...) z dnia 11.06.2003r. na kwotę 16 023,48 zł., (...) z dnia 12.06.2003r. na kwotę 13 755,50 zł, (...) z dnia 13.06.2003r. na kwotę 9 340,32 zł, (...) z dnia 13.06.2003r. na kwotę 14 932,80 zł, (...) z dnia 16.06.2003r.

na kwotę 13 029,60 zł, (...) z dnia 17.06.2003r. na kwotę 13 322,40 zł, (...) z dnia 18.06.2003r. na kwotę 13 629,84 zł, (...)z dnia 20.06.2003r. na kwotę 11 712,00 zł dotyczące fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) i oleju bazowego (...) przez (...) SA (...) na rzecz (...) sp. z o.o. W. znajdujących się w skoroszycie (...) sprzedaż zakup towarów 2003 , za czyn przypisany oskarżonemu w pkt I wyroku ;

V. na podstawie art. 231 §1 k.p.k. dowody rzeczowe w postaci faktur / rachunków i wyciągi z pkt 7,9,10 -20 wykazu dowodów rzeczowych z k 7040 -7041 oraz faktury z k 7089 nakazał złożyć do depozytu sądowego jako załączniki do akt ; segregatory z pkt od 21 do 33 wykazu jak na k 7041-7042 nakazał złożyć do depozytu sądowego jako załączniki do akt; faktury z pkt 3,4,8, kserokopię przesłuchania z pkt 1 , teczkę z pkt 2 , pojemniki z pkt 5 ,6 wykazu z k 7040 , segregatory od pkt 34 do 53 i teczkę z pkt 54 wykazu z k 7042-7043 nakazał zwrócić CBS G. ;

VI. na podstawie art. 624§1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych;

Apelację od tego wyroku złożył obrońca oskarżonego. Zaskarżył go w całości i na zasadzie art. 427 §2 k.p.k. i art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenie przez uznanie, że faktura VAT, wystawiona w warunkach obrotu cywilnoprawnego, może być uznana za dokument w rozumieniu art. 271 §1 k.k. oraz, że za taki dokument może być uznana faktura, która nie weszła do obrotu prawnego.

Obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzutu przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Niezależnie od podniesionego zarzutu należało uchylić zaskarżony wyrok i umorzyć postępowanie, ponieważ został on wydany pomimo tego, że zachodziła określona w art. 17 §1 pkt 7 k.p.k. okoliczność wyłączająca postępowanie. Jeszcze przed skierowaniem aktu oskarżenia do sądu prokurator umorzył wobec Ł. Z. postępowanie karne o ten sam czyn, za który został on wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 listopada 2012 roku skazany.

Jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, Sąd pierwszej instancji, zastanawiał się nad tym, czy przypisanie oskarżonemu przestępstwa z art. 271 §1 k.k. w zakresie faktur VAT stwierdzających czynności sprzedaży oleju napędowego dokonywane pomiędzy (...) S.A. w O. i (...) SA w W. a (...) spółką z o.o. w W. nie narusza tzw. powagi rzeczy osądzonej. Sąd ten jednakże nazbyt pobieżnie porównał treść zarzutu, co do którego prokurator umorzył wcześniej postępowanie karne, z treścią zarzutu będącego przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie i doszedł do błędnego przekonania, że w obu tych zarzutach chodziło o inne faktury. Wprawdzie Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że faktury, które zostały wymienione w przypisanym oskarżonemu czynnie, nie zostały zaksięgowane i nie były przedmiotem rozliczeń z urzędem skarbowym, ale prokurator w postawianym wcześniej Ł. Z. zarzucie „wyłudzenia podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego” wymienił również faktury stwierdzające czynności sprzedaży oleju napędowego dokonywane pomiędzy (...) S.A. w O. i (...) SA w W. a (...) spółką z o.o. w W.. Oskarżyciel publiczny zatem, pomimo że nie miał ku temu podstaw, przyjął, że oskarżony posłużył się tymi fakturami przy „wyłudzeniu podatków”. Swoją drogą wyłudzenie podatku przez podatnika jest niemożliwe. Swoim działaniem może on albo narazić lub spowodować uszczuplenie podatku lub też wyłudzić zwrot należności podatkowej. W każdym razie prokurator doszedł w końcu do przekonania, że oskarżony żadnego przestępstwa związanego z podatkami nie popełnił, chociaż z treści uzasadnienia postanowienia o umorzeniu części śledztwa z dnia 8 grudnia 2011 roku nie sposób jest się dowiedzieć, dlaczego tak diametralnie zmienił swoje stanowisko.

Przypomnieć należy, że prokurator pierwotnie (akt oskarżenia k. 5508 – 5528) przedstawił Ł. Z. dwa zarzuty związane z poświadczaniem nieprawdy w fakturach VAT. Jeden z nich dotyczył prania brudnych pieniędzy, a drugi „wyłudzenia podatków”.

Pierwszy z nich miał następujące brzmienie: „w okresie od grudnia 2001 roku do 3 grudnia 2004 roku w O., W. i innych miejscowościach w Polsce, działając w celu udaremnienia stwierdzenia przestępczego pochodzenia środków płatniczych, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełniania

przestępstw skarbowych oraz przeciwko mieniu i dokumentom, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, według przyjętego i zaakceptowanego podziału ról i zadań przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć, z zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej, działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. K., A. Z., I. C. i innymi nieustalonymi osobami, będąc Prezesem spółki (...) S.A. w W., spółki z o. o. (...) w O. oraz dyrektorem handlowym spółki (...) w O., poprzez tworzenie konstrukcji podmiotów gospodarczych faktycznie zajmujących się obrotem produktami ropopochodnymi i wykorzystując działalność w/w spółki oraz podmiotów gospodarczych zajmujących się tworzeniem fikcyjnej dokumentacji finansowo – księgowej w postaci faktur VAT i in., polecał wystawianie fikcyjnych dokumentów poświadczających nieprawdę w postaci faktur VAT, rozliczeń podatkowych, dowodów KP, KW, umów handlowych i in. dotyczących obrotu produktami ropopochodnymi, potwierdzające przeprowadzenie transakcji handlowej, które w rzeczywistości nie miały miejsca i które to dokumenty stanowiły podstawę do wielokrotnego przelewu na konta spółki z o. o. (...) środków płatniczych w łącznej kwocie 3.090.409,69 złotych, pochodzących z korzyści związanych z nielegalnym obrotem paliwami ciekłymi, stwierdzając przy tym, że środki te pochodzą z legalnego obrotu towarami akcyzowymi, a następnie te środki płatnicze przyjmował od A. Z. i Z. K. w gotówce z rachunków bankowych spółki z o. o. (...) – założonych w bankach (...), (...) i Bank (...) w O.” W ocenie prokuratora takie zachowanie oskarżonego stanowiło przestępstwo z art. 299 §1, 5 i 6 k.k. i art. 271 §1 i 3 k.k., art. 273 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 65 §1 k.k.

Drugi z tych zarzutów miał następującą treść: „w okresie od grudnia 2001 roku do 3 grudnia 2004 roku w O. i w W., będąc Prezesem spółki (...) S.A. w W., spółki z o. o. (...) w O. oraz dyrektorem handlowym spółki (...) w O., w celu upozorowania obrotu olejem napędowym, opałowym i produktami ropopochodnymi, wykorzystując działalność w zakresie poświadczenia nieprawdy w dokumentach i obrotu paliwami płynnymi istniejące firmy: (...) w W., (...) w C., (...) w O., (...) w O. i (...) w W. oraz innych podmiotów gospodarczych faktycznie nieistniejących (...) w B.”, (...) w K., (...) w W., (...) w S., (...) w R., (...) w G., (...) w W., (...) w W., (...) w K., Hurtownia (...) w M. oraz działając wspólnie i w porozumieniu z I. C., Z. K. i A. Z. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu i dokumentom i podziału ról, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, wprowadził w błąd pracowników właściwych miejscowo urzędów skarbowych, co do okoliczności będących podstawą naliczenia świadczeń publicznie – prawnych, w ten sposób, że poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne na fakturach wystawionych przez i dla (...), Hurtownia (...), (...) SA i (...) oraz posłużył się poświadczającymi nieprawdę i podrobionymi przez inne ustalone osoby dokumentami stwierdzającymi sprzedaż i zakup, dla i od różnych podmiotów gospodarczych oleju opałowego, napędowego i produktów ropopochodnych, czym doprowadził do podstępnego wyłudzenia podatku od towarów i usług (VAT) w łącznej kwocie 904.339,48 zł. i podatku akcyzowego w łącznej kwocie 2.082.160 zł., czym działał na szkodę Skarbu Państwa, reprezentowanego przez właściwe miejscowo urzędy skarbowe.” Tak opisany czyn prokurator zakwalifikował w akcie oskarżenia z art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 294 §1 k.k. w zb. z art. 270 §1 k.k. w zb. z art. 271 §1 i 3 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2011 roku prokurator umorzył śledztwo przeciwko Ł. Z. w części dotyczącej tego drugiego czynu (k. 6.996 – 7.006). Oznacza to, że prokurator umorzył postępowanie w zakresie poświadczenia nieprawdy we wszystkich tych fakturach VAT, które zostały objęte tym zarzutem. Należy wyraźnie podkreślić, że tym zarzutem objęte zostało nie tylko działanie polegające na posłużeniu się stwierdzającymi nieprawdę fakturami, ale również na poświadczeniu nieprawdy w fakturach, co znalazło też odzwierciedlenie we wskazanej w akcie oskarżenia kwalifikacji prawnej z art. 271 §1 i 3 k.k. Przekonuje o tym dobitnie użyte w tym zarzucie sformułowanie: **„poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne na fakturach wystawionych przez i dla (...), Hurtownia (...), (...) SA i (...)”**.

Tymczasem za poświadczenie nieprawdy w fakturach VAT wystawianych przez i na rzecz (...) spółki z o. o. Ł. Z. został też skazany zaskarżonym wyrokiem.

Tak więc już z porównania treści przypisanego oskarżonemu w zaskarżonym wyroku czynu z treścią zarzutu, co do którego śledztwo zostało umorzone przez prokuratora, wynika, że obydwa te czyny zawierały w sobie poświadczenie przez oskarżonego nieprawdy w tych samych fakturach.

Aby być w pełni przekonany, czy w obu tych przypadkach chodzi o te same faktury, należało odpowiedzieć na pytanie, czy oprócz faktur wymienionych w przypisanym oskarżonemu w zaskarżonym wyroku czynie były jeszcze jakieś inne faktury stwierdzające sprzedaż oleju opałowego, napędowego lub innych produktów ropopochodnych pomiędzy (...) SA w O. i (...) SA w W. a (...) spółką z o. o.

Odpowiedź na to pytanie jest zdecydowanie negatywna. W aktach sprawy nie ma innych faktur stwierdzających sprzedaż takich produktów pomiędzy (...) SA w O. i (...) SA w W. a (...) spółką z o. o. oprócz tych, które zostały wymienione w skarżonym wyroku.

Wskazać należy, że żadne inne faktury potwierdzające sprzedaż oleju opałowego, napędowego lub innych produktów ropopochodnych pomiędzy tymi spółkami nie były przedmiotem analizy biegłego z zakresu księgowości W. K. oraz biegłych z Centrum (...) spółki z o. o. w P..

Wprawdzie w opisie czynu, co do którego postępowanie karne prokurator umorzył, nie zostały wymienione enumeratywnie faktury, ale nie ulega żadnym wątpliwości, że chodziło w nim o faktury wystawiane przez i na rzecz (...) spółki z o. o., które to faktury były podpisywane przez Ł. Z. jako prezesa (...) SA w O. i (...) SA w W.. Czyn ten zatem dotyczył tych samych faktur, które zostały wymienione w przypisanym oskarżonemu w zaskarżonym wyroku czynie. Warto w tym miejscu przypomnieć, że Sąd Okręgowy w Olsztynie przypisał Ł. Z. działanie polegające na wystawianiu jako osoba upoważniona w imieniu (...) SA w O., a następnie (...) SA w W. poświadczających nieprawdę faktur VAT dotyczących fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) przez (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) SA z siedzibą w O. oraz wystawianiu poświadczających nieprawdę faktur VAT dotyczących fikcyjnej sprzedaży oleju bazowego (...) i oleju bazowego (...) przez (...) SA w W. na rzecz (...) sp. z o.o. w W.. Zaznaczyć należy, że wprawdzie w zarzucie, w zakresie którego postępowanie karne zostało umorzone, nie zostały wymienione oleje bazowe, ale użyto w nim pojęcia produktu ropopochodnego, a obydwa oleje bazowe (...) i (...) są niewątpliwie produktami ropopochodnymi.

W celu wykluczenia jakichkolwiek wątpliwości co do tożsamości faktur, wskazanych w czynie, co do którego postępowanie karne wobec Ł. Z. umorzono, oraz wymienionych w czynie przypisanym oskarżonemu w zaskarżonym wyroku, można było również sprawdzić, czy wyszczególnione w przypisanym czynie faktury stanowiły podstawę do wyliczenia kwot „wyłudzonych podatków”, jakie zostały wskazane w opisie czynu, odnośnie którego prokurator umorzył śledztwo.

Z uzasadnienia pierwotnego w tej sprawie aktu oskarżenia z dnia 29 czerwca 2007 roku (k. 5521) wynika, że prokurator ustalił wysokość kwot mających stanowić równowartość „wyłudzonych podatków” na podstawie opinii biegłego z zakresu księgowości W. K.. Biegły ten, opierając się na fakturach, wystawionych między innymi przez (...) SA i (...) spółkę z o. o., wyliczył uszczerbek Skarbu Państwa w podatku akcyzowym na kwotę 2.082.160 złotych, a w podatku od towarów i usług na kwotę 528.220 złotych. Zauważyć należy, że w postawionym Ł. Z. zarzucie, który następnie został umorzony, przyjęto taką samą jak w opinii kwotę podatku akcyzowego, a w przypadku podatku od towaru i usług kwotę znacznie wyższą, bo 904.339,48 złotych. Ta różnica w wysokości podatku VAT wynika stąd, że prokurator dodał do wyliczonego przez biegłego uszczerbku w podatku VAT w kwocie 528.220 złotych kwotę 376.119,48 złotych, stanowiącą w opinii biegłego równowartość uszczerbku w podatku dochodowym od osób prawnych. Można domniemywać, że oskarżyciel publiczny, stawiając zarzut Ł. Z., całkowicie błędnie przyjął, że podatek dochodowy od osób prawnych jest tym samym podatkiem co od towarów i usług. Inaczej tego nie da się wytłumaczyć. Jest to niestety jeden z wielu błędów poczynionych w tej sprawie przez prokuratora.

W opinii biegłego W. K. zostały wymienione enumeratywnie wszystkie faktury, na podstawie których dokonał on wyliczenia uszczerbku Skarbu Państwa w podatkach: akcyzowym, od towarów i usług oraz dochodowym od osób prawnych.

Z tego, co zostało przedstawione na stronach od 11 do 15 opinii, wynika jednoznacznie, że wyliczeń tych biegły dokonał między innymi na podstawie fikcyjnych faktur wystawionych na rzecz (...) S.A. w O., opisanych w załączniku nr 3 do opinii pod pozycjami 1 – 3. Są to faktury wystawione przez (...) spółkę z o. o. w W. dotyczące sprzedaży oleju bazowego (...) o numerze (...) z dnia 6 marca 2003 roku na kwotę 11.3830,88 złotych, o numerze (...) z dnia 10 marca 2003 roku na kwotę 3.7659,94 złotych, o numerze (...) z dnia 12 marca 2003 roku na kwotę 34.175,86 złotych. Wszystkie te trzy faktury zostały też wymienione w przypisanym Ł. Z. w zaskarżonym wyroku czynnie.

Również z tego, co zostało napisanego na stronach od 11 do 15 opinii, wynika, że biegły wyliczeń tych dokonał na podstawie fikcyjnych faktur wystawionych na rzecz (...) spółki z o. o. Faktury te zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 11 do opinii pod pozycjami od 15 do 29. Są to faktury wystawione przez (...) S.A. w W. dotyczące sprzedaży (...) spółce z o. o. oleju bazowego (...) o numerze (...) z dnia 2 czerwca 2003 roku na kwotę 16 238,20 zł, o numerze (...) z dnia 3 czerwca 2003 roku na kwotę 15 567,20 zł, o numerze (...) z dnia 4 czerwca 2003 roku na kwotę 16.104,00 zł, o numerze (...) z dnia 5 czerwca 2003 roku na kwotę 15 969,80 zł, o numerze (...) z dnia 06 czerwca 2003 roku na kwotę 15.956,38 złotych, o numerze (...) z dnia 9 czerwca 2003 roku na kwotę 15.916,12 złotych, o numerze (...) z dnia 10 czerwca 2003 roku na kwotę 14.493,60 złotych, o numerze (...) z dnia 11 czerwca 2003 roku na kwotę 16.023,48 złotych, o numerze (...) z dnia 12 czerwca 2003 roku na kwotę 13.755,50 zł, o numerze (...) z dnia 13 czerwca 2003 roku na kwotę 9.340,32 złotych, o numerze (...) z dnia 13 czerwca 2003 roku na kwotę 14.932,80 złotych, o numerze (...) z dnia 16 czerwca 2003 roku na kwotę 13.029,60 złotych, o numerze (...) z dnia 17 czerwca 2003 roku na kwotę 13.322,40 złotych, o numerze (...) z dnia 18.06.2003 roku na kwotę 13 629,84 złotych, o numerze (...) z dnia 20.06.2003 roku na kwotę 11 712,00 złotych. Także i te faktury zostały wyszczególnione w przypisanym oskarżonemu w zaskarżonym wyroku czynnie.

Poza tymi trzema fakturami wystawionymi przez (...) spółkę z o. o. w W. oraz piętnastoma fakturami wystawionymi przez (...) S.A. w W. w przypisanym Ł. Z. w zaskarżonym wyroku czynnie nie wyszczególniono żadnych innych faktur. Wprawdzie Sąd Okręgowy wskazał, że wystawione przez (...) S.A. w W. faktury dotyczyły również sprzedaży oleju bazowego (...), ale jest to błędne ustalenie, gdyż we wszystkich wymienionych w przypisanym oskarżonemu czynnie fakturach (o podanych numerach, datach wystawienia i wartościach brutto) jako nazwę towaru zawsze wskazywano olej bazowy (...).

Tak więc nie ma żadnych wątpliwości, że wszystkie faktury, które zostały wyszczególnione w przypisanym oskarżonemu w zaskarżonym wyroku czynnie, stanowiły wcześniej podstawę do wyliczenia wartości „wyłudzonych podatków”. Prokurator stawiając Ł. Z. zarzut „wyłudzenia podatków”, przyjął najwyraźniej, całkowicie bezpodstawnie, że oskarżony przedłożył te osiemnaście faktur w urzędzie skarbowym, wprowadzając jego urzędników w błąd co do okoliczności będących podstawą naliczenia świadczeń publicznie – prawnych.

Jak już wcześniej wspomniano, oskarżyciel zarzutem, co do którego później prawomocnie umorzył śledztwo, objął również czynność oskarżonego polegającą na poświadczeniu nieprawdy w tych wszystkich fakturach, co znalazło również swoje odzwierciedlenie w kwalifikacji prawnej tego czynu między innymi z art. 271 §1 i 3 k.k.

Tym samym prokurator w dniu 8 grudnia 2011 roku umorzył postępowanie karne w zakresie zachowania oskarżonego polegającego na poświadczeniu nieprawdy w fakturach dotyczących sprzedaży oleju bazowego (...) pomiędzy (...) S. A. a (...) S.A. i (...) S.A. w W.: o numerze (...) z dnia 6 marca 2003 roku na kwotę 11.3830,88 złotych, o numerze (...) z dnia 10 marca 2003 roku na kwotę 3.7659,94 złotych, o numerze (...) z dnia 12 marca 2003 roku na kwotę 34.175,86 złotych, o numerze (...) z dnia 2 czerwca 2003 roku na kwotę 16 238,20 zł, o numerze (...) z dnia 3 czerwca 2003 roku na kwotę 15 567,20 zł, o numerze (...) z dnia 4 czerwca 2003 roku na kwotę 16.104,00 zł, o numerze (...) z dnia 5 czerwca 2003 roku na kwotę 15 969,80 zł, o numerze (...) z dnia 06 czerwca 2003 roku na kwotę 15.956,38 złotych, o numerze (...) z dnia 9 czerwca 2003 roku na kwotę 15.916,12 złotych, o numerze (...) z dnia 10 czerwca 2003 roku na kwotę 14.493,60 złotych, o numerze (...) z dnia 11 czerwca 2003 roku na kwotę 16.023,48 złotych, o numerze (...) z dnia 12 czerwca 2003 roku na kwotę 13.755,50 zł, o numerze (...) z dnia 13 czerwca 2003 roku na kwotę 9.340,32 złotych, o numerze (...) z dnia 13 czerwca 2003 roku na kwotę 14.932,80 złotych, o numerze (...) z dnia 16 czerwca 2003 roku

na kwotę 13.029,60 złotych, o numerze (...) z dnia 17 czerwca 2003 roku na kwotę 13.322,40 złotych, o numerze (...) z dnia 18.06.2003 roku na kwotę 13 629,84 złotych, o numerze (...) z dnia 20.06.2003 roku na kwotę 11 712,00 złotych.

Sąd Okręgowy w Olsztynie nie mógł zatem skazać Ł. Z. za poświadczenie nieprawdy w tych wszystkich wymienionych fakturach, gdyż postępowanie o taki czyn wobec niego zostało prawomocnie zakończone (art. 17 §1 pkt 7 k.p.k.).

Z tego też względu zaskarżony wyrok na podstawie art. 439 §1 pkt 8 k.p.k. należało uchylić i na zasadzie art. 17 §1 pkt 7 k.p.k. postępowania karne wobec Ł. Z. umorzyć.

Wobec stwierdzenia bezwzględnej przesłanki odwoławczej za bezprzedmiotowe należało uznać ustosunkowywanie się do podniesionych w apelacji uchybień. Jedynie całkowicie na marginesie zaznaczyć należy, że Sąd pierwszej instancji nie wziął pod uwagę tego, że nie wszystkie faktury, które zostały wyszczególnione w przypisanym oskarżonemu czynie zostały przez niego wystawione, a z art. 271 §1 k.k. może odpowiadać jedynie funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu.

O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k.